

OBSEŽNO IN NAPORNO DELO

Veterinarski zavod Krim Grosuplje je nastal z združitvijo VP Krim Grosuplje, VP Ribnica, VP Cerknica in Vet. doma Vrhnika, 1/7—1979. V okviru zavoda so organizirane Delovne enote in sicer DE Ljubljana Vič-Rudnik, DE Grosuplje, DE Vrhnika, DE Cerknica in DE Ribnica. Delovne enote so organizirane za ob-

močje vsake Skupščine občine razen DE Vrhnika, ki zajema še območje SO Logatec. Vsaka DE ima vodjo, ki skrbi za vsakodnevne kontakte z organi družbenopolitične skupnosti, za OZD s področja kmetijstva, skrbi za prostore, naprave in pripor v DE, vodi priprave za SLO in skrbi za organizacijo dela v DE.

Zavod je pooblaščen za delo in verificiran s strani Rep. komiteja za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano za območje prej navedenih občin in poleg tega je pooblaščen za opravljanje veterinarsko sanitarnega nadzora živali v občini Kočevje, dokler VP Kočevje ne bo verificirana za ta dela in naloge. Opravljamo tudi naloge veterinarsko higienske službe na območju občine Kočevje in odvažamo poginule živali z območja občin Postojna in Ilirska Bistrica. Opravljamo pa tudi strokovno nadzorstvo nad delom Vet. obratne ambulante LM TOZD Posestvo, ker ni verificirana.

Zaradi izvajanja enotnega strokovnega dela na vsem območju zavoda ima zavod sledeče strokovne oddelke:

- Oddelek za epizootiologijo in zdravstveno varstvo
- Oddelek za higieno živali
- Oddelek za reprodukcijo
- Oddelek za veterinarsko higiensko službo in ugotavljanje vzroka pogina.

Strokovni oddelek vodi vodja oddelka, ki skrbi za enotno izvajanje strokovnega dela. Neprekinjeno dežurno službo opravljamo na 5. dežurnih mestih.

Kadrovska struktura

V zavodu je zaposlenih 36 delavcev za nedoločen čas in sicer: DE Grosuplje 11, DE Lj. Vič Rudnik 7, DE Cerknica 4, DE Vrhnika 6, DE Ribnica 3, Uprava 5.

Po kvalifikacijah pa je sledeča struktura: 2 magistra znanosti, 17 dipl. veterinarjev, 10 tehnikov, 4 z poklicno ali nepopolno srednjo šolo, 3 polkvalificirani delavci.

Delo v letu 1982 po oddelkih

— **Odelek za epizootiologijo in zdravstveno varstvo** je opravil sledeča preventivna cepljenja in diagnostične preiskave: tuberkulinizirano je bilo 12865 goved in 130 kokoši cepljeno proti steklini 9956 psov, 290 goved in 24 mačk odvzem vzorcev krvi za preiskavo na infekcijsko anemijo kopitarjev 1459 živalim

cepljenje proti rdečici 17054 prašičev
cepljenje proti vraničnem prisadu 725 živali
cepljenje proti prašičji kugi 529 živali
cepljenje proti kokošji kugi 85500 živali
odvzem vzorcev krvi za preiskavo na brucelozo 2187 živali
odvzem vzorcev za preiskavo na brucelozo z MPP testom 5815 vzorcev

cepljenje proti šumečemu prisadu 38 živali
maleinizacija 188 kopitarjev
odvzem vzorcev krvi za preiskavo na gov. levkozo 476 živali
odvzem vzorcev za bakteriološko preiskavo na mastitis 3576 vzorcev
odvzem vzorcev čebelijih mrtvic 37 vzorcev

Cepljenja in diagnostične preiskave se opravljajo zaradi odkrivanja in preprečevanja kužnih bolezni. Program se izvaja na podlagi Odredbe Republiškega komiteja za kmetijstvo, gozdarstvo, prehrano in Izvršnega sveta Občinske skupščine.

Zdravljenje živali se opravlja izključno v gospodarstvih razen malih živali. Zdravstveno varstvo smo opravljali neprekinjeno 24 ur dnevno vse dni v letu na 5 dežurnih mestih. V letu 1982 smo pregledali in zdravili:

7378 goved
733 konj
3033 prašičev

1161 telet
295 psov in mačk
76 ovac
9 jat perutnine
Skupaj 12685

V letu 1982 smo poslali na preiskavo za steklino 258 lisic, eno govedo, 29 srm, 22 psov, 47 mačk, 41 pižmovk, 8 jazbec, 1 volka, 7 kun, 3 zajce, 3 kokoši, 1 jelena in 1 dihurja. Steklina je bila dokazana pri 80 lisicah, 4 mačkah, 1 jazbecu in 1 volku.

Poleg tega smo opazovali zaradi ugrizov 219 živali. Število obiskov je bilo višje, ker so tu prikazani samo prvi pregledi, pri nekaterih pacientih pa je potrebno večkratno zdravljenje.

V letu 1982 smo nadaljevali tudi s sistematičnim odkrivanjem in izkoreninjenjem latentnih mastitov. To izvajamo iz dveh razlogov in sicer, da bi povečali mlečnost, ker le zdrava mlečna žleza lahko proizvaja normalno količino mleka in da se izboljša higiena in zdravstvena neoporečnost mleka. Poznano je, da povzročitelji vnetja mlečne žleze povzročajo obolenje tudi pri ljudeh. Za odkrivanje latentnih mastitov smo odvzeli 5532 vzorcev mleka zaradi ugotovitve skupnega števila celic. Pregledali smo 894 sumljivih krav in odvzeli 3576 vzorcev mleka iz vimenskih četrti za bakteriološko preiskavo in determinacijo povzročiteljev. Po opravljeni preiskavi in antibiogramu smo živali zdravili. Kontrolni pregledi so pokazali, da je v večini primerov zdravljenje bilo uspešno. Zaradi akutnosti problematike na tem področju in ekonomske pomembno-

sti smo v oktobru 1982 zaposlili enega dipl. veterinarja, ki se ukvarja samo s to problematiko in tako pričakujemo na tem področju še večje uspehe.

Poudariti moramo, da smo za to delo našli veliko razumevanja pri Zavarovalni skupnosti Triglav, ki je ta program financirala iz sredstev preventivne. Delno so program sofinancirali: Ljubljanske mlekarne, KZ Vrhnika in SIS za pospeševanje kmetijstva občine Logatec. Pričakujemo, da bomo ta program v celoti nadaljevali tudi v letu 1983.

Poleg zdravstvenega varstva domačih živali opravlja zavod tudi zdravstveno varstvo živali v zoološkem vrtu Ljubljana. Tam dela dipl. veterinar 6 ur dnevno in zagotavlja neprekinjeno dežurno službo. Problematika zdr. varstva je specifična z ozirom na veliko vrst živali iz različnih krajev sveta in zaradi načina držanja teh živali.

Oddelek za reprodukcijo

Delo in naloge v tem oddelku obsegajo predvsem umetno osemenjevanje, pregled na brejost, odkrivanje in zdravljenje neplodnosti govejih plemenic in spremljanje reprodukcije tudi pri ostalih domačih živalih.

V letu 1982 smo uvedli sprejem pozivov za umetno osemenjevanje preko telefona. V vsaki DE sprejemamo naročila od 7. ure do 8. ure in 30 minut.

Osemenjevanje opravljamo vse dni v letu razen 1/1., 1/5., 1/11. in 29/11. Osemenjevanje opravljamo izključno v gospodarstvih; v letu 1982 smo opravili 19.235 prvih osemenitev in 8211 osemenitev po pregonitvah. Na gravidnost je bilo pregledanih 5269 plemenic. Zaradi plodnostnih motenj je bilo zdravljenih 1654 plemenic.

Oddelek za higieno živali

Izvajajo veterinarsko sanitarni nadzor živali, živalskih proizvodov in živalskih surovin v proizvodnji, skladiščenju in prometu. Delavci zavoda so opravljali stalni veterinarski sanitarni nadzor v obratih za proizvodnjo živil in sicer mlekarah Stična, Kl. Lašče in Vrhnika, v predelovalnicah Stična, Šmarje, Vrhnika, Dobrava in klavnici Velike Lašče. Prav tako so opravljali veterinarski nadzor pri zakolih prašičev za pripravo domačih specialitet v gostinskih obratih. Pregledano je bilo 311 prašičev in 15 kokoši. V klavnici Vel. Lašče je bilo pregledano pred zakolom in meso 579 goved, 118 telet in 570 prašičev. Pri nadzoru higiene in zdravstvene neoporečnosti proizvodov smo pri veterinarsko sanitarnem nadzoru v proizvodnih obratih odvzeli 115 brisov z delovnih površin in pribora, 332 vzorcev za bakteriološko preiskavo, 8 vzorcev za preiskavo na pesticide, 9 vzorcev za druge kemijske preiskave in 72 vzorcev za preiskavo antioksidantov v živalih.

Pri veterinarsko sanitarnem nadzoru higiene proizvodnje, in zdravstvene neoporečnosti mleka smo odvzeli 5532 vzorcev za ugotovitev skupnega števila bakterij kontaminantov in 7604 vzorcev za redukcijski preizkus.

Pri veterinarsko sanitarnem nadzoru živali in proizvodov v prometu pri nakladanju smo pregledali:
4046 pošiljk katere so vsebovale:
8177 goved, 777 konj, 10557 prašičev, 1049 telet, 132.943 perutnine, 9.304.620 kom jaje, 12137 kg gov. mesa, 21705 kg svinjskega mesa, 7820594 l mleka, 25000 ribjih iker, 2850 kg rib in 1483218 kg mlečnih izdelkov.

Pri nadzoru pri razkladanju smo pregledali 6577 pošiljk katere so vsebovale:

7299549 kg mesa in izdelkov, 6150386 kom. jaje, 9952761 l mleka, 11.999 ton kož, 125.835 kg mlečnih izdelkov, 137 goved, 48 konj, 351 telet in 460 prašičev ter 107323 kom perutnine.

Veterinarsko higienska služba in ugotavljanje vzroka pogina

Opravlja neškodljivo odstranjevanje poginulih živali in pokončevanje necepljenih in neregistriranih psov, izvajanje ukrepov kontumaca psov in mačk, izkoževanje kožuharjev in dezinfekcija prostorov, prevoznih sredstev, pribora in opreme. Za ugotavljanje vzroka pogina ima zavod sklenjeno pogodbo z Inštitutom za patologijo pri VTOZD za Veterinarstvo Biotehniška fakulteta. Skupaj z lovskimi organizacijami je opravila kontrolo necepljenih psov na celem območju zavoda.

Bilo je odvzetih in neškodljivo odstranjenih 416 psov in 144 mačk. Odstranjena so bila in odpeljana v kafilerijo Ljubljana-Zalog trupla 73 goved, 84 telet, 13 konj, 15 prašičev z območja VZ Krim Grosuplje; 19 goved, 33 telet z območja SO Kočevje; 51 goved, 18 telet, 3 konji z območja SO Postojna in Ilirska Bistrica; 41 goved, 2 konja z območja ZVZ Gorenjske Kranj, 119 goved, 17 telet, 116 konj z območja katerem je pooblaščen VP Posavje Ljubljana Polje.

Poleg tega opravljamo redni odvoz kadavrov in kanfiskatov sicer iz farne Stična 1-krat tedensko in farne bekonov Klinja vas 2-krat tedensko v poletnem času in 1-krat tedensko v zimskem času.

Vse te surovine se predelajo v mesno kostno moko, ki je zelo iskan proizvod za močna krmila. Za odvoz kadavrov imamo posebno urejeno vozilo. Pri odvozu poginulih živali si zavodi med sabo

pomagamo, zlasti, ko pride do okvar na vozilih.

Pri zatiranju kužnih bolezni je bilo opravljenih 95 dezinfekcij okuženih dvorišč.

Izobraževanje posestnikov živali

Delavci zavoda se vključujejo tudi v izobraževanje. Organizirali smo tečaje epizootiološkega minimuma in higienske proizvodnje mleka. Kjer je izražen interes smo opravili predavanje o prvi pomoči pri živini. Po pooblastilu Republiške veterinarske uprave VZ Krim Grosuplje izvaja tečaje za pooblaščen čebelarke preglednike na območju dolenske, ljubljanske, notranjske in gorenjske regije. Do sedaj smo opravili 1 tečaj v Ljubljani in 1 v Novem mestu. Tečaj. je obiskovalo 88 tečajnikov. Sedaj organiziramo en tečaj v Ljubljani z 120 udeleženci in v Radovljici s 40 udeleženci.

Prostorski in drugi pogoji

Ob združitvi bivših veterinarskih postaj v VZ Krim Grosuplje so bili slabi prostorski pogoji za delo službe. Razen v Grosuplju prostori niso bili primerni za delo službe, v občini Lj. Vič Rudnik sploh ni bilo prostorov niti uradnega telefona.

Zato smo izvedli srednjeročni plan razvoja in pristopili k realizaciji. V občini Lj. Vič Rudnik smo najeli prostore pri podjetju Varnost in napeljali telefon. V teh prostorih se zbirajo delavci iz območja občine, sprejemajo se telefonska naročila za osemenjevanje, uredi se vsa evidenca in sklenili smo pogodbo z Varnostjo, da nam sprejemajo naročila za kurativne posege 24 ur dnevno. V letu 1982 smo s pomočjo ZS Triglav in Skupščine občine Ribnice uredili novo veterinarsko ambulanto v DE Ribnica in zagotovili pogoje za delo službe.

Zaradi pojavnosti stekline in potrebe po izkoževanju kožuharjev smo na bivši konjačiji Ig uredili izkoževalnico, kjer se živali izkožijo in kože hranijo do opravljene preiskave na steklino. V DE Vrhnika so opravili rekonstrukcijo strehe.

V letu 1982 smo pridobili lokacijsko dokumentacijo in projekte za adaptacijo in prizidek sedeža zavoda v Grosupljem. Zaradi razvoja dejavnosti postajajo prostori premajhni in ne bo možno širiti dejavnosti brez pridobitve novih prostorov. Pričakujemo, da bomo opravili v letu 1983 adaptacijo.

Zaradi boljše in učinkovitejšega dela službe smo pristopili k pripravi projekta Radio zvez. Pričakovali smo, da bomo že v letu 1982 uredili radio zveze med veterinarji, vendar se je zelo zavlekel postopek okrog frekvence in realizacija bo v letu 1983. Montirane so že vse antene in pričakujemo, da bomo zveze dobili v mesecu marcu 1983.

Zavod ima 5 službenih vozil in eno posebno vozilo za odvoz kadavrov.

Pridobivanje dohodka

Zavod pridobiva dohodek na sledeče načine:

— preventivna cepljenja in diagnostične preiskave, ki so bile odredene z odredbo in veterinarsko sanitarni nadzor iz posebnega računa za zdravstveno varstvo občin na podlagi cenika in višine pristojbine za preglede.

— pogodbe o zdravstvenem varstvu zavarovanih živali sklenjene s ZS Triglav

— Zaračunavanje storitev po ceniku, ki je enoten za SR Slovenijo

— Zaračunavanje paketa uslug pri umetnem osemenjevanju po ceniku SRS

— Financiranje vet. higienske službe iz proračuna skupščin občin

— Po pogodbah za preventivne in druge programe

Javnost dela zavoda je zagotovljena s tem, da je IS sestavljen iz 7 članov kolektiva in 6 članov iz vsake občine, ki ga imenuje zbor združenega dela občinske skupščine.

Organizirana je tako OO ZKS kot OO ZSS.

Družbeni standard in stanovanjska problematika

Stanovanjske probleme rešujemo s pomočjo družbenopolitičnih skupnosti na območju katerih delajo naši delavci. V letu 1982 smo kupili s sodelovanjem LEKA stanovanje na Vrhniki in nekateri delavci so dobili posojila za gradnjo individualnih hiš. Z povečanjem števila zaposlenih pa se odpirajo novi problemi. Za letovanje delavcev ima zavod adaptirano hišico v Cresu in počitniško prikolico.

SLO in družbena samozaščita

Za izvajanje priprav za SLO so po posameznih DE zadolženi vodje DE. Obrambni načrt je prilagojen potrebam in značaju službe. Zavedamo se pomembnosti veterinarske službe v izrednih in vojnih razmerah zato smatramo, da so vsa prizadevanja za opremljenost in usposobljenost v miru najboljše priprave za SLO.

Problematika

— za uspešno delo veterinarske dejavnosti je potrebno še naprej težiti za tem, da se čimprej uredijo prostorski pogoji in opremljenost službe.

— za preventivne programe, ki imajo značaj pospeševanja proizvodnje hrane, je potrebno zagotoviti sredstva iz skladov za intervencije v proizvodnji hrane

— Zagotoviti je potrebno dovoljno količino pogonskih goriv, zdravil in mineralnih mešanec.

— v letu 1983 je potrebno organizirati službo za nego parkljev pri goveji živini.

Direktor
mag. Bunc Cvetko